

ordini rigor accedat et moribus disciplina. A Domino factum est istud, et est mirabile, imo suave atque laudabile, in oculis nostris (Psal. cxvii). In hoc etiam virginis nostræ virtus innotuit, ut quem nulla morum deformitas decolorat, suæ familiæ præsideret, et ut domino Stephano felicitis memoriæ viro (15) et omni laude recolendo legitimus hæres, Domino disponente, succederet, qui vitiis imperaret et conversatione laudabili virtutes virtutibus cumularet. Hoc, inquam, obtinuit puritas virginialis, ut moribus et melioribus imo nobilioribus institutis ecclesia sua virtutum studiis cæteris ecclesiis præmereret, et errantibus gressibus dissipatis, minusque religiose degentibus, normam de cætero honestius conversandi præfigeret. Hoc est, mi Pater et domine, quod de vobis desideramus audire, ut enormia in mensuram vestris studiis redigantur: ut divinis aspectibus nihil occurrat, per quod gloriæ Dominus offendatur. Non minimum est, Pater, onus, cui suppositis humeros, quia, ut beatus dicit Gregorius (16): « Ars artium est regimen animarum. » Qui autem animabus curandis medici gerere debet officium, et in manibus cauterium habere debet et unctum, ut videlicet et pungat, et urat et ungat dissolutos. Paternæ tamen digna increpatione percellant dulcedinis præveniri, quoniam dies mali sunt. Quod si quis inveniatur, cui talis gratia conferatur, ut melius nostis, non naturæ famulatur hoc donum sed gratiæ, quam non homo vel angelus inspirat, sed gra-

tiarum distributor Deus et omnium benedictionum infusor. Quod autem apud vos alicujus credimur esse momenti, ille vobis retribuatur gratiam pro gratia, qui omnibus abundanter tribuit, et nulli impropert. Nos vero, si se vel locus aut tempus offerret, nostris esset numerandum obsequiis, quidquid auditu percepimus in nostra dilectione vestro favore et affectu paterno transfusum amoris et gratiæ. Cæterum, mi Pater, nobis vestris litteris significastis filium Henrici sex oras argenti pro patris hæreditate, quam possidet, nobis transmittere velle, nec erga nos eum in pluribus obligari. Rogamus igitur paternam sollicitudinem vestram, ut, quod confitetur, per latorem præsentium fratribus nostris transmittatur. Vivat et valeat sanctitas vestra in Christo Jesu.

Post epistolam LXXXII exstat in Apographo Magncæno I fragmentum sequens epistolæ: Ad dogminum Canutum regem Danorum:

Illustri regi Danorum CANUTO, Dei gratia regi Danorum, WILHELMUS servus servorum Christi in Paraclyto, ita terreni regni dispensare administrationem, ut coronam mereatur percipere sempiternam.

Ut auditorio regalis excellentiæ præsentia conferamus, charitatis debito perurgemur, et charissimi nostri, imo vestri potius latoris præsentiam H. nos impellit abcessus.

(15) Stephanus mortuus non erat, sed episcopus Tornacensis factus.

(16) Vide supra

GENEALOGIA REGUM DANORUM.

(Script. Rer. Dan., VI, 154.)

MONITUM.

Genuino hoc et simplici titulo libellum nomino, quem Henricus Ernstius, qui eundem olim an. 1646 Boræ in-8° edidit, ita inscripsit: *Regum aliquot Daniæ Genealogia et Series Anonymi*. Hanc editionem verbotenus iteratam, resecata solum epistola nuncupatoria, *Reliquiis suis Manuscriptorum*, tom. IX, p. 591-650, illustr. Ludewigius inseruit. Non solum in prima libri facie Ernstius indicat, unde vetus hoc scriptum nactus fuerit, scil. *ex veteri codice ms. Chronici cujusdam Ecclesiæ Laudunensis, quod desinit in anno Christi 1218*, verum etiam, in præmissa epistola, clarissimi viri Andræ du Chesne, regis Galliæ geographi, benevolæ concessionis idem acceptum refert, talem simul, quid de scriptore anonymo sentiat, rationem reddens: *De Auctore licet mihi nihil constet, suspicor tamen, propter controversiam, quæ Canuto VI, Waldemari I filio, fuit cum Philippo Augusto Gallorum rege, de matrimonio, quod Philippus cum Canuti sorore Ingeborga inerat, solvendo, hunc libellum ab eo fuisse conscriptum. Hoc enim agere videtur Anonymus, ut in Canuti sororis Ingeborgæ originem inquirat, quæ causa fuit, quod in serie hac regum Daniæ Magnum Olaf Norvagiæ regis filium, et alios Daniæ reges, ne quidem nominaverit, Canutum vero ducem, Ingeborgæ avum, regum catalogo inseruerit. Quam multa autem hic auctor in Historia nostra ignoravit, quamque a vero sæpe recesserit, suo loco in notis indicatum est. Hactenus Ernstius, qui recte suspicatur, libellum propter controversiam de matrimonio Philippum inter et Ingeburgem exortam fuisse conscriptum. Hinc constat, eundem potius *Deductionis Genealogicæ*, quam *Seriei regum*, titulum meruisse. Quod si autem Ernstius Hvitteldium modo attentius legisset, auctorem quoque facile scire potuisset; illustris enim ille historicus, de re optime instructus, narrat nobis, Canutum regem, eam ob controversiam, Romam et in Galliam misisse Andream Sunonis cancellarium suum et Willelmum abbatem Klætholtensem, horumque posteriorem conscripsisse Libellum de vera Ingeburgis Genealogia, falsæ illi et ineptæ a Gallis de consanguinitate Philippi et Ingeburgis Ungarica et Flandrica contextæ Genealo-*

giæ (17) oppositum. Cujus libelli contenta Hvitfeldius, p. 160, 161, recenset, cum iis, quæ libellus ab Ernstio editus narrat, exacte convenientia. Unde necum quisque non potest non concludere libellum, quem edidit Ernstius, eundem esse, quem ad deducendam et probandam veram Ingeburgis Genealogiam S. Wilhelmus conscripsit. Detecto jam, de quo nullus ambigo, auctore, probabile videtur, exemplar illud, quod in Chronico Laudunensi habetur, authentico ipsius Willhelmi scripto, quod secum in Galliam tulit, originem debere; vitia autem et interpolationes, quibus item scatur, exscriptorum culpa irrepsisse credo. Præter illud exemplar, quod in codice Laudunensi conservatum fuit et ab Ernstio editum, aliud quoque in patria nostra usque ad funestum, quod an. 1728 evenit, urbis metropolitanae incendium superavit, in codice nempe membranaceo bibliothecæ Universitatis Hafniensis, et qui tem in eodem volumine cum Adami Historia archiepiscoporum Hamburgensium, Solini Polyhistore, *Imagine Mundi*, etc. Licet jam codex una cum reliquo librorum et manuscritorum thesauro furore ignis perierit, exscriptum tamen *Libelli S. Willhelmi* servavit cura ac providentia Arnæ Magnæ, cujus manu propria ante incendium scriptum exemplum mihi in manus incidit. Id mi, utpote in aliquibus perfectus, in aliis emendatus, in paucis brevius, quam illud ab Ernstio editum, cum prologo suo primigenio, in exemplo Laudunensi desiderato, est, quod hic exhibeo, retento tamen simul et ad latus sinistrum litteris cursivis posito textu editionis Ernstii, ut eo melius, instituta collatione, utrique suus valor maneat. In editione Ernstiana capitulum distributiones et annorum numeri recentioris ævi et forte ab ipso editore additi esse videntur. Ex notis Ernstii, qui sæpius de re nihili, aut de nomine male lecto, aut de loco librarii inscitia corrupto, commentatur, plurima omisi, meis, ubicunque opus fuerit, adnotatiunculis substitutis.

(17) De falsa hac a nonnullis episcopis et militibus Galliaë conflictata et jurata Genealogia, vid. Grammit Not. in Meurs., p. 363, 364.

GENEALOGIA REGUM DANORUM.

In isto *Catalogo regum Danorum*, operæ pretium existimavimus, secundum fidem historiarum et memoriam hominum, qui adhuc superstites sunt, diligenter annotare, de quam antiqua regum propagine hæc domina Francorum regina, Ingeburgis nominæ, carnis originem traxit; ut oculata fide quilibet videns et legens, perpendere potest, quod nullam consanguinitatis lineam cum Flandrensibus habuerit. Nec putantum est, Haraldum istum, qui in ordine hujus Genealogiæ primus positus est, primum fuisse regem Danorum; sed in præsentis negotio necessum non fuit, plures retexere. Multi enim ante ipsum fuerunt, de quibus paucos enumerabimus. Primus rex Danorum vocatus est Danus; unde Dani nomen acceperant. Postea Gorm, Frothe, Gothorm, Frothe, Sven, Cuthlacus (18), Eskillus (19), Warmundus, Godefridus, Hemmingus. Prædictus Eskillus cum Arturo rege Britonum pugnavit contra Romanos.

TEXTUS CODICIS HAFNIENSIS.

A

Iste HARALDUS, cognomento *Blatan*, id est *dens lividus* vel *niger*, paganus fuit, sed tamen postea baptizatus, non in fide permansit, sed apostatavit (20). Pro quo regno expulsus (21), ad Slavos, tunc paganus ritibus deditus, confugit, et regnum Danorum crebris incuribus infestavit; sed non prævaluit.

(18) Auctor dubio procul regem illum Danorum respicit, qui circa an. 515 Galliam invasit, cujusque nomen apud nonnullos Gallorum scriptores monstruose scribitur *Chochilaicus*, *Clochilaicus*, rectius a Gregorio Turonensi Gothilacus, vid. Grammi Meurs. p. 87; Hvitfeld p. 16. Idem forte rex fuit, quem Saxo p. 66 *Huglethum*, melius autem *Annales* nostri veteres *Huglekær*, *Hugleker*, *Huglek*, *Huhlek*, vocant, vid. *Script. Rer. Dan.* t. 1, p. 15, 19, 21, 27, 32.

(19) Inter vetustissimos Danorum reges, sive veros sive fictos, a Saxone et in *Annalibus* nostris recensitos, nullum Eskillum alibi, quam hic, nominatum me invenisse memini. Hunc autem S. Wilhelmus a Galfrido Monumentensi, veteri scriptore Anglo, mutuatus est; ille enim *Hist. Reg. Brit.* l. x, c. 6, 9, et l. xi, c. 2, mentionem facit *Aschillii* regis Daciaë sive *Aschil* regis Dacorum, qui sæculo

TEXTUS EDITIONIS ERNSTII.

CAP. I. An. Christi DCCCXXXI.

HARALDUS, hic cognomento *Blachtent*, id est *dens lividus* vel *niger*, qui (22) quartus post *Guermundum* ex pagano Christianus est effectus: sed apostatavit. Qua ex re regno pulsus, ad Slavos, tunc paganus, confugit, et crebris incuribus regnum Danorum infestavit; sed non prævaluit.

sæculo inelyto Britanniaë regi Arturo contra Romanos militavit.

(20) Ex iis, quæ de Haraldo et filio ejus Suenone auctor noster narrat, patrem cum illo confundere videtur; de Haraldo enim asseritur, illum Christianitatem usque in finem constanter retinuisse, Suenonem autem Deo rebellem magnam Christianorum persecutionem in Dania exercuisse, teste Adamo Bremensi l. ii, c. 15, 21. Hujus interim de Haraldo assertionis fautorem S. Wilhelmus habuit coævum sibi historicum nostrum Suenonem Aggonis, a quo seductum illum conjicio. Vid. *Scriptor. Rer. Dan.* tom. I, p. 52.

(21) Veras causas expulsionis e regno prodit Saxo ed. Steph. p. 185. Conf. Sueno Aggonis l. c. p. 51, et *Encom. Emmæ* in *Script. Norm.* p. 164.

(22) Qui quartus post, etc. Hæc in exemplo Hafniensi non existant.

TEXTUS CODICIS HAFNIENSIS.

De Suenone Barba Furcata, rege Danorum.

Iste SUEVO, cognomento *Furcata Barba* (23), filius Haraldii, fidelem Christianam cum populo suo suscepit, et in ea fideliter perseveravit (25). Hic quoque Angliam invasit, et bellorum crebris incur-sibus attrivit; sed non usquequaque perdomuit.

De Kanuto Magno filio Suenonis regis.

Iste KANUTUS (26), cognomento *Magnus* (27), filius Suenonis, Angliam, patre defuncto, usque-quaque perdomuit et sibi subiecit. Cujus magnifi-centia atque virtus tanta fuit, ut trium regnorum (28) monarchiam teneret: Angliæ videlicet, Daciæ, et Norvegiæ. Roanos (29) quoque, Pomeranos (30),

(23) Maiores nostri cum cognominarunt *Tingus-egg* aut *Tinguskegg*, vid. Snorr. Sturl. t. I. p. 243. Knytl. Saga p. 6. Quod cognomen alii Latine verterunt *Adnorsæ Barbæ*.

(24) Exscriptor exempli Laudunensis male *Suevo* legit pro *Sveno*. Nostri lingua patria regem hunc *Sven* et *Svein* appellarunt. In nummis suis Runicis *Suen*, sed ab Encomiaste Emma *Svein* et *Sveinus*, ab Adamo *Svein* et *Svenotto*, a Sixone et Suenone Agg. *Sveno*, a Snorrone et Islandis *Svein* et *Sveirn* scribitur. Apud nonnullos Anglorum veterum scrip-tores *Svain* et *Svanus* legitur.

(25) Lege notam præcedentem (20).

(26) De nomine *Kanutus*, *Canutus*, *Cnuto*, a Dano *Knude* scilicet nodo, orto, lege, quæ disserit Perill. Suhnius *Forbedr. til D. og. N. Hist.* p. 1. In nummis Kanuti M. regis, quorum ipse aliquot possideo, in men ejus *Cnut* legitur, in chartis autem ejus promiscue *Knut*, *Cnut*, *Cnuth*, *Cnud*, *Cwudus*, *Cnutus*, *Cute*, *Cnuto*, et *Knuto*. Latinantes propter euphoniā litteram a nomini inseruerunt, ut scribatur *Kannus* sive *Canutus*.

(27) Ostendit hic noster sæculi XII auctor, *Ca-mænum* etiam antiquis temporibus *Magnum* cognominatum esse, etsi ab aliis vetustis scriptoribus aliis quoque cognominibus salutatus sit, vid. *Script. Rer. Dan.* t. I. p. 54.

(28) Recte noster, Canutum trium regnorum mon-archiam tenuisse asserit, Angliæ scilicet, Daniæ, et Norvegiæ. In hoc numero cum Adamo Bremensi l. II, cap. 47, pulchre convenit, qui Knut regem potentia trium regnorum barbaris gentibus valde terribilem asserit. De tribus illis Canuto subjectis regnis cecinit poeta cœvus Halvardus ap. Snorr. *Sturl.* t. I. p. 745. Plura regna eum debellasse et occupasse certum est, nempe Scythiam, Suedicæque partem, de quibus noster inscius fuit, Sibiriam, et Stavorum provincias. Hinc illum Saxo Gramm. haud ad hoc inepte sex præpollentium regnorum possessorum salutem. Fabulatur discrete Sueno Aggonis, qui imperium Canuti ad Hibernos, Gallos, Italos, Longobardos, Teotonos, imo ad Thylenenses et Græcos usque dilatavit, quibus in *Legibus Castrensibus* Finlandos addidit.

(29) Editio Sorana corrupte legit *Bojanos*, de qua incognita gente incassum et haud feliciter Ernestus commentatur. Si vero, secundum nostrum exem-plar, *Roanos*, vel ex testamento Absalonis *Rojanus*, recte legamus, agnoscimus, *Rugianos* fuisse inter illos Stavorum populos, quos Canutus Magnus anno 1019 perdomuit. Et incertum, an *Rugiani* tempore Haraldii Blaataud, et forte ante, Dams tributarii fue-rint. *Rugium* insulam nostri olim *Roo* et *Ro* appella-runt, unde incolæ *Roani*, Adamo ed. Lind., p. 19, 59. *Rhuni*, *Rani* et *Runi*, Helmoldo ed. Bang., p. 6, 21. *Rani* vel *Rugiani*, sive ut habet codex meus vet. *Ruiani*, Islandis *Ranger*, nostris *Robo*, dicti sunt. Hinc manifestæ sunt causæ, quæ non solum Ericum Siegod, qui Skialmoni Candido venticentis a se factæ *Rugæ* procuratorem detulit, Saxo p. 227; et Eri-

A

TEXTUS EDITIONIS ERN TII.

CAP. II. An. Ch. DCCCCLXXXI.

SUEVO (24), iste cognomento *Furcata Barba*, fidelem Christianam cum omni populo suo suscepit, et fide-liter perseveravit. Angliam invasit, et crebris bello-rum incur-sibus attrivit. Sed usquequaque non per-domuit.

CAP. III. An. Ch. MXV.

KANUTUS, iste cognomento *Magnus*, patre defuncto, Angliam ex integro subjugarit: cujus virtus, et ma-gnificientia tanta existit, ut trium regnorum monar-chiam teneret: Angliæ scilicet, Daciæ et Norvegiæ. Bojanos quoque, Pomeranos, Slavos, Sarios, Her-

cum Emund Saxo p. 248. Knytl. Sag. p. 202, sed et Wallemarus Latinosque Danorum reges, ad bel-lum Rugianis, præter alios Slavos, toties inferen-dum moverunt, quod scilicet a Danorum veteri do-minio sæpius defecissent. Tempore regis Nicolai inter an. 1120 et 1150 quando Otto episcopus Bam-bergensis officio apostoli ad Pomeranos fungebatur, nexum inter Daniæ regnum et Rugiam viguisse, ex eo apparet, quod non solum Rugiani episcopo nar-rarent, se Danorum archiepiscopo subjectos esse debere, sed neque Otto prædicare Rugianis susti-nuerit, nisi obtento archiepiscopo Danorum consen-su, archiepiscopus autem hunc dare non potuerit, nisi prius Danorum principibus et magnatibus con-sultis, vid. *Ottonis Bamb. Vitam* ap. Canis., t. III, p. II, p. 88, 89.

(30) Præter Rugianos, plures Slavorum et Pome-ranorum populos vicisse Canutum Magnum et noster docet, et ex aliis circumstantiis elucet. Quod ini-mum provinciam et civitatem Jumnensem sive Joms-burgensem, ab avo ejus Haraldio conquistam et a patre Suenone defensam, suo jure vindicaverit, ex eo clarum est quod filium suum Suenonem, postea regem Norvegiæ, Jomsburgo et terris suis Vindlan-dicis præfecerat, quod disertè testatur Snorro Sturl. t. I, p. 811. Hinc etiam est quod Slavia sive potius ea pars Slaviæ inter eas regiones numeratur, quæ imperio Harlecanuti filii Canuti M. subiacebant, *Chron. Erici* supra tom. I, p. 159. De Jomsburgo et ditione Jumnensi, lege quæ supra monui *Script. Rer. Dan.* t. I, p. 51, sq. Julinius voluit Saxo et omnes Adamo Brem. corruptæ editiones, sed ex mea opinione minus recte. Marcus Skeggus, poeta Erico Bono cœvus, qui hujus regis gesta canine cecinit, et ex eo auctor Knytlinga Sagæ, postulata regnum Daniæ, quæ de terris Slavicis moverunt, justæ et antiquæ vocant, et a rege Suenone *Tungskæg* derivata, sed ab Erico, qui antea a patre Suenone et fratre Canuto sancto prorex ibi constitutus fue-rat, strenue vindicata, vid. Knytl. Saga, p. 150, 152, 154 et p. 156, ita: « Konungr lagdi a þa stor fegiöld, oc taldi þat arstekna eign sin, er D. na Konungar höfdu att i Vindlandi, sidan SVEIN Konungr Tunguskegg lagdi umdir sk. Sva segr Markus; » scilicet rex gravem eis multam imposuit, et avitam hæreditariamque possessionem nuncupavit regnum, quod Daniæ reges in Vandalia tenuerant, ab eo usque tempore, quo rex Sueno *Furcate Barba* ditioni suæ idem subjecerat. Marcus hunc in mo-dum rem explicat:

Ettrik vald med uppreist harri,
Undan flydu Vindr af stundu.
Góld teittu þa grammir holdjar,
Gunnar urdu sigri nummir.
Ygvi taldi erfir pangad.
Alpyða vard stilli hlynd.
Veldi red þvi astvirn alldar,
Eumart la þat fyrr und Sveini.
Ericus insigni poliebatur victoria,
Terga protinus dedere Vandali.

TEXTUS CÖBICIS HAFNIENSIS.

Slavos, Herminos (31), et Samos (32), omnes paganos ritibus deditos, sibi fecit tributarios. Hujus quoque filiam imperator (33) Romanorum matrimonio sibi copulavit.

De Kanuto Duro, filio Kanuti Magni.

Iste Kanutus, filius prioris Canuti, cognomento Durus (34), regnum Angliæ cessit fratri suo: ipse contentus regno Daciæ et Norvegiæ. Hic brevi tem-

Pœnas tunc luebant crudeles viri,

Victoria frustrati.

Ditionem rex hæreditario jure sibi vindicavit.

Plebs regi cogebatur obtemperare.

Regnum istud antea ipse rexerat, populo dilectus,

Quippe quod olim parauerat Suenoni.

« Epir petta serti EIRIKR Konungr menn til Landzgerzlu a Vinðalandi, oc heildu peir Riki pat undir EIRIK Konungr, » scilicet: Inde Ericus, dispositis per totam Vandaliam præsidii, quæ regnum istud in fide atque obedientia erga se continerent, ad naves suas se confert. Post Canutos jura sua in Slavos, quos Vindos aut Vandalos alii vocant, viriliter propugnarunt potentissimi Danorum reges, Magnus Bonus, Sueno Estritus, Canutus Sanctus, Ericus Bonus, Nicolaus, Ericus Emund, Waldemarus I, et Canutus VI. Vid. Saxo Gram. p. 204, 225, 236, et deinde sæpius, Snorro Sturl., t. II, p. 30, 31. Knytt. Saga, præter loca citata, p. 56, 42, 86, 142, 146, 202; et passim in historia Waldemari I et Canuti VI. Ne dicam de irritis in Slavos expeditionibus Erici Lam et Suenonis Grathe, qui non solum Rugiæ, sed et toti Slaviæ bellum crebrius quam prosperius inferbat. Saxo Gram. p. 253, 254, 258, 268.

(31) Quam gentem per *Herminos* intellexerit Wilhelmus abbas, incertum est. Vix ad vetustum Germaniæ Cimbris et Teutonibus vicinum populum, quem Plinius *Hermiones*, Tacitus *Hermiones* appellat, respexit, sed potius *Herulos*, quos gentem forte Slavicam putavit, aut Prussos voluit, siquidem eos inter Slavos et Samos nominat.

(32) Per *Samos*, quos editio Ernstii male *Savios* legit, intelliguntur ii qui alias *Sembi* vocantur, regio autem, quam incolunt, *Sembia*, *Samlandia* dicitur. In Dipl. anni 1253 *Zambia*, et 1258 *Sambia*, Adamo ed. Lind. p. 19, 58, 59, *Semland* et *Sembi*, Saxoni *Sembia*, *Sembi*, *Sembici*. Knytt. Saga *Samland*. Etiam hodie districtus *Samlandensis* dicitur ea pars regni Borussiae, in qua metropolis Königsberga sita est. Num vero *Sembonum* gens ratione etymi cum Taciti *Semnonibus* aliquid communis habeat, aliis indagandum relinquo. Mihi satis est dixisse majoribus nostris cum *Sembi* multa intercessisse negotia. Missis vetustissimis et obscurioribus Historiæ nostræ relationibus, invenies magnum regem Haraldum Blaatand filium suum Haquinum misisse debellatum *Sembos*, cujus expeditionis eventum Saxo p. 184 ita describit: « Potiti *Sembia* Dani, necatis maribus, feminas sibi nubere coegerunt, rescissaque domesticorum matrimoniorum fide, externis avidius inhaerentes, suam cum hoste fortunam communi nuptiarum vinculo partiti sunt. Nec immerito *Sembi* sanguinis sui contextum a Danicæ gentis familia numerant; adeo enim captivarum amor victorum animos cepit, ut, omnia redeundi cupiditate barbariem pro patria colerent, alienis quam suis conjugii propiores. » Non ideo mirum illud ab Avo in *Sembiam* acquisitum jus, causa data, vindicare voluisse Canutum Magnum; nam *Sembia*, ut Saxo p. 192 narrat, ab Haquino oppressa, absumpto eo, rebelles Danis manus exercuit. An vero eodem anno 1019, quo Slavos, etiam *Sembos* vicerit, non satis constat. Saxo p. 192 Canutum, antequam Angliam aggressus fuerit, Slaviam et *Sembiam* debellasse haud absone putat, et ei conjicere licet, tale quid aut in ætate anni 1011,

A

TEXTUS EDITIONIS ERNSTII.

minos, omnes paganos ritibus deditos subjungavit. Filiam vero suam Romanorum imperatori copulavit.

CAP. IV. An. Ch. MXXXVII.

KANUTUS, iste filius superioris, cognomento Durus, Dacia et Norwagia contentus Angliam fratri suo

aut in vere anni 1015 contigerit, in eadem Slavicæ expeditione, qua ambo reges Canutus et Haraldus fratres matrem suam reduxerunt, Encom. Emmae, p. 167. Quidquid sit, *Sambian* inter regiones a Canuto M. subactas Sueno Aggonis, supra tom. I, p. 54, recenset. Huc pertinere potest, quod *Chronicon* Erici ibid., p. 159, tradit, Canutum scil. Estonicam etiam gentem subdividisse, conf. *Chron. Petr. Olai* ibid., p. 117, per *Estios* enim. *Estos*, *Hastos*, *Aistos*, *Eostos*, *Agistos*, apud veteres, Tacitum, Cassiodorum, Jornandem, Eginhardum, Wulfstanum et Chron. Divion. significari eos populos qui oras Prussicas et Livonicas olim incolebant, notissimum est. Et inter titulos, quibus Canutus in legibus suis castrisibus, quas Danico veteri idioma Resenius edidit p. 538, salutatur, occurrit et *Konungr i Semland*, *Sembia* rex [pro *Sembia* ap. Suen. Aggonis in edit. Stephan. p. 148, male *Fislandia* legitur, et *Smalandia*, quod apud Resen. p. 546 legitur, est error typographicus], ad quem locum Resenium p. 579 miror inter alia sic commentari: « Livonia dividitur in 4 populos, *Estios*, *Lattios*, *Curlandos* et *Semigallos*. Horum ultimos, ut nomina emolliret Saxo, *Curetes* vocavit et *Sembos*, aulacissima confidentia, quam sibi in scriptis perpetuo indulsit; *Sembonum* enim nomen extra hunc auctorem vix tenere reperies. » Sed postea Resenius p. 724 meliora edoctus, *Sembiam* esse Prussiam agnoscit. Cum igitur *Sembia*, sub Haraldus et Canuto, Danorum armis conquisita fuerit, comprehensibile sit, cur posterioribus sæculis potentissimi reges, Sueno Estritus per filium Canutum, et ipse Canutus Sanctus rex factus, inno Waldemarus II, *Sembiam* sive *Semlandiam* bellis aggressi fuerint, de ultimo vid. *Chron. Erici Script. rer. Dan. t. I, p. 165; Annal. Esrom. ibid. p. 343; Annal. Wisc. ibid., p. 254.* De Canuto, quem Sueno pater emiserat. Saxo p. 212 prælicat, quod *Sembicis atque Esthonicis illustrem trophæis adolescentiam egerit*, et postea p. 214 de eodem sub imperio fratris Haraldus, quod bellum adversus *Orientalis*, vivente patre, captum enixe prosecutus fuerit, et paulo infra, quod orientale bellum, quod in adolescentia orsus, in exilio auspiciatus fuerat, accepto solio, potius amplificandæ religionis quam explendæ cupiditatis gratia innovandum curabat. — Nec ante munum ab incæpto retraxit, quam *Curorum*, *Sembonum* ac *Esthonomum* funditus regna delisset *Ibid., p. 217*, adhuc orientales Canuti victoriae celebrantur. Eadem ex Kalfs Manæ poeta cœvo Knythlinga Saga p. 46 hoc testimonio confirmat. « Knutr son Sveins Konungs hafli adr verid i hernadi i Austrveg. — Sva segir Kalfs Manason i Kvædi sinu, at Knutr hafli sigrad X. Konunga, pa er hann var i hernadi i Austrveg, » scilicet « Knutus Suenonis regis filius in Oriente antea militaverat. — Refert in carmine suo Calfus Manæ, a Knuto, dum in Oriente bellica obibat exercitia, reges decem superatos.

(33) Scil. Henricum III, tunc regem Germaniæ, postea an. 1039 imperatorem Romanorum.

(34) De hujus Canuti, Canuti Magni filii, *Hardecnut* dicti, cognominis *Harde*, *Harihe*, *Horde* sive *Haurde*, vide quæ egregie commentatur Grammius *Not. ad Mærs.*, p. 152, 194. In nummis ejus, quorum unum ipse possideo, legitur *Hardecnut* et *Hardecnut*. Conf. notam Ernstii ad hunc locum.

TEXTUS CODICIS HAFNIENSIS.

pore vixit, et sine prole decessit, unde regni gubernacula post eum Sueno (35), filius amite ejus, suscepit.

De Suenone Magna, nepote (36 Kanuti Duri, qui ipsi Kanuto in Danorum regno potenter et gloriose successit.

Iste Sueno, cognomento *Magnus* (37), qui Kanuto Duro in regno successit, in diebus suis potens val'e fuit et gloriosus, et omnibus circumquaque nationibus formidabilis; in Christiana quoque religione multum devotus. Hic, licet plurimos haberet filios (38), de duobus tantum, qui ad præsens negotium spectant, facienda est mentio: Kanuto scilicet, et Erico.

De Erico filio Suenonis Magni.

Iste ERICUS, filius Suenonis Magni et frater Kanuti Martyris, propter multam bonitatem suam cognomen accepit, ut dicitur Bonus. Qui sepulcrum Domini cum adiens, multa præclara in itinere illo peregit, unde rediens apud Cyprum defecit, ubi et regali sepultura sepultus est: inde et Cyprius dictus est.

Item de Erico filio Suenonis et fratre Kanuti Martyris.

Iste ERICUS ex Botilde regina, de nobilissima Danorum (40) prosapia orta, genuit Kanutum Martyrem, qui apud Ringstadiam (41) requiescit, quæ est albatia regalis, ubi usque hodie crebris et gloriosis miraculis illustratur. Nam, sicut legitur in Evangelio: *Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur (Matth xi)*; et multa alia præclara meritis ipsius Dominus dignatur operari.

De beato Kanuto patre Waldemari, regis Danorum.

Iste KANCTUS dux fuit Danorum et rex Sclavorum, quos non hæreditario jure, sed armis potenter obtinuit. Hic habuit uxorem, nomine Ingiburgis (43), filiam Izizlavi (44), potentissimi Ruthenorum regis, et Christianæ reginæ: ex qua genuit Waldemarum, gloriosum Danorum regem, qui pater exstitit Kanuti regis, qui nunc (45) regnat in Dacia, et Ingiburgis reginæ Francorum. Supradicta autem Christina, avia Waldemari regis, filia fuit Ingonis, Suevorum regis, et Helenæ (46) reginæ. Prædictæ

(35) Auctori forte excidit, Magnum Norwegiæ regem Hardecanuto, huic autem Suenonem immediate in solio regni Danici successisse. Sed neque Magnus, utpote ad hanc Genealogiam non pertinens, apponendus erat.

(36) Sueno non quidem nepos Hardecnuti, sed consobrinus sive amite filius fuit.

(37) De cognomine Suenonis Estritii, quod Magnus appellatus sit, habemus hic præter alia vetustum testimonium. Conf. *Script. Her. Dan.*, t. I, p. 245.

(38) Ex his quinque reges facti sunt, unde Sueno Regum *ater* dictus est, vid. *Suen. Aggon.* supra t. I, p. 56.

(39) Male hic, sicut supra, legitur *Suevo* pro *Sueno*.

(40) In originem Botildæ reginæ studiose inquirat Graævius, *Not. ad Meurs.*, p. 229, seq.

(41) In editione Ernstiana pro *Ringstadiam* culpa librarii male legitur *Kinostadium*.

(42) *Iste superioris frater*, hæc verba in exemplo Laudunensi inepte interpolata sunt; Kanutus enim dux non erat frater sed filius regis Erici Boni, neque ea in exemplari Hafniensi occurrunt.

(43) Quod nomen huic Ingiburgis fuerit, docet quoque Saxo Gr., p. 250.

(44) Izizlavum hunc, Russiæ regem, sive partis

A

TEXTUS EDITIONIS ERNSTII.

concessit. Hic sine prole obiit; Suevo filius amite suæ in reano successit.

CAP. V. An. Ch. MLI.

SUEVO (39), iste cognomento Magnus, potens valde exstitit, et gloriosus, et omnibus circumquaque nationibus formidabilis. In Christiana religione multum devotus. Qui licet plures filios haberet, de duobus tantum, scilicet Erico, et Kanuto, mentio fit.

CAP. VI. An. Ch. MCV.

ERICUS, iste filius superioris, cognomento Bonus, Dominicum sepulcrum adiens multa præclara in itinere gessit, et inde rediens apud Cyprum obiit: ubi regali sepultura humatus est. Unde Cyprius dictus est. Hic ex Batilde nobilissima totius Daciæ Kanutum Martyrem genuit, qui apud Kinostadium abbatiam regalem quiescit, ubi usque hodie miraculis claret.

CAP. VII. An. Ch. MCX.

KANUTUS, iste superioris frater (42), non fuit rex Daciæ, sed dux, postea rex Slavorum, quos non hæreditate, sed armis potenter obtinuit. Hic duxit uxorem filiam Juzillani regis Rutinorum, et Christianæ reginæ, nomine Engelburges, de qua genuit Waldemarum. Christina vero prædicta avia Waldemari, filia fuit Ingonis regis Suevorum, et Helenæ reginæ.

alicujus Russiæ principem regnantem, historici Islandi Haraldum vocarunt, ita dictum ex nomine avi vel abavi ejus materni, Harald Golvini Anglorum regis, qui an. 1066 occubuit, vid. *Suo. r. Surl.*, t. II, p. 178, 254, 402; *Knyttlinga Saga*, p. 173. Fuere sæculi XII initio in Russia quamplurimi principes, quorum nomina exteri scriptores mihi confuderunt, quosque haud satis exacte ipsi Russorum annales distinxerunt, adeo ut haud facile sit decernere, quinam fuerint duo illi, quos auctor noster nominat, Ruthenorum reges [titulum regis unicuique Russorum principi scriptores septentrionales olim ascripserunt], Izizlavus scilicet pater Ingiburgis ducissæ, et Waledarus pater Sophie reginæ. Certe in nomine patris Ingiburgis videtur Saxo Gramm., p. 207, offendere, dum eum Waldemarum, a suis Jarislavum appellatum, nominat, eidemque filiam Harald Golvini regis Angliæ conjugem tribuit, quæ potius Ingiburgis avia paterna, quam mater, fuit. Seposito quolibet in nominibus discrimine, suo enim more septentrionales nostri principes

(45) Habemus hic ævum, quo vixit hujus operis auctor, tempus scilicet Canuti VI, qui circa et post annum 1190 regnavit.

(46) Ingonis regis conjugem Helenam dictam fuisse, etiam Saxo, p. 250, tradit.

TEXTUS CODICIS HAFNIENSIS.

autem Ingeburgis, matris Waldemari regis, soror, et filia Izslavi regis alia, nupsit regi Hungariæ, qui sororum regis Franciæ habuit uxorem. Unde patenter ostenditur, Waldemarum Danorum regem, patrem Ingeburgis reginæ Franciæ, et Bele (47) regem Hungariæ consobrinos esse. Sed quod Canutus (48) rex Succiæ et Siwardus rex Norwegiæ in secundo consanguinitatis gradu ei sunt propinqui. Fratres quoque Sophiæ reginæ, matris Ingeburgis, in Russia usque hodie (50) regni gubernacula gloriose administrant.

De glorioso rege Waldemaro et liberis suis Kanuto rege et Ingeburge regina.

Iste WALDEMARUS rex gloriosus et potens in diebus suis, genuit ex Sophia Kanutum regem pium et gloriosum, qui nunc regnat in Dacia, et sororem ejus Ingeburgam, quæ nupsit regi Francorum excellentissimo Philippo. Prædicta autem Sophia regina, filia fuit Waledarum (52) Ruthenorum regis: nam plur. s. ibi reges su. t. Cujus Sophiæ mater (53) filia fuit Bolezlavi ducis Poloniæ.

principes sæpius nominarunt, ex Snorrone Sturl., tom. II, p. 179, et auctore *Hist. Knytlng.*, p. 178,

JARISLAVUS
Rex Holingardiæ
INGARDIS filia
Olavi Reg. Svec.

STENKILLUS
Rex Sveciæ, ob. 1067

WALDEARUS
Rex Holingardiæ.
GYTHA filia Haraldi Godv R. Angl.

INGO
Rex Sveciæ ob. circa 1112.

HELENA.

HARALDUS s. IZSLAVUS
Rex Ruthenorum.

CHRISTINA

MARGARETA.
1 MAGNUS
BARFOD
Rex Norv.
2. NICOLAUS
Rex Dan.

CATHARINA.
BIORNJERN-
SIDE.
Princ. Dan.

N. Filia
GEIZA II.
Rex Hungariæ

MALFRIDA
I. SIGURDUS
Rex Norv.

INGEBURGIS.
CANUTUS Dux
Siesv. et Rex Obotr.

2. ERICUS EMUN
Rex Dan.

2 MAGNUS Rex Goth.
RICHIZA Polona.

CHRISTINA.
S. ERICUS Rex Svec.

BEIA III
Rex Hungariæ

WALDEMARUS I.
Rex Daniæ
SOPHIA

CANUTUS V.
Rex Dan.

CANUTUS
Rex Svec.
MARGAR.
SVERRER
Rex Norv.

CANUTUS VI. Rex Daniæ. INGEBURGIS Regina Francorum.

(47) Hinc Saxoni Gramm., p. 371, Ungariæ rex Waldemaro areta propinquitate conjunctus dicitur. Ex nuper apposita tabula genealogica apparet, Geizam regem Hungariæ uxorem habuisse Waldemari I materteram, non vero sororem, quod voluit Torkæus, tom. III, p. 377, et alii. Catharinam autem Waldemari sororem, quam *Knytlunga Saga*, p. 190, in oriente [i Ansturvæg] nuptui collocatam tradit, puto fuisse uxorem Prizlavi Slavorum principis, cujus filius Canutus apud avunculum Waldemarum I, in Dania educatus et mortuus est.

(48) Ex apposito nuper schemate genealogico patet, Canutum regem Succiæ in tertio gradu consanguineum Waldemari I fuisse, sed quod a Sigvardum sive Sigurd Jorsalafar regem Norwegiæ attinet, qui regis Magni Barfod filius fuit, fallitur auctor noster, dum creditur Margaretam materteram Ingeburgis ducissæ fuisse matrem prædicti Sigvardi; hujus enim mater fuit Thora, testante Snorrone Sturl., tom. II, p. 221.

(49) Siwardus legendum pro Livardus, in quo nomine error typographi facile emicat.

(50) Circa 1196. Sed quoniam fuere illi Russorum principes, Sophiæ reginæ fratres?

(51) Editio Ernestii hic falsa perhibet.

(52) Recte auctor noster Waledarum, patrem Sophiæ reginæ, dicit Ruthenorum regem sive prin-

A TEXTUS EDITIONIS ERNSTII.

Soror vero Christianæ Ingeburgis nupsit regi Hungarorum, quæ genuit Belam, gloriosum regem eorum. Unde constat, Waldemarum, regem Dacorum, et Belam, regem Hungarorum, fuisse consobrinos. Sed et Kanutus, rex Succiæ, et Livardus (49) rex Norwegiæ in secundo consanguinitatis gradu eis erant propinqui. Fratres vero Sophiæ reginæ, quæ fuit soror Ingeburgis (51), matris Waldemari, usque hodie in Russia regnant gloriose.

CAP. VIII. An. Ch. MCLIII.

WALDEMARUS, iste gloriosus, et potens in diebus suis, ex Sophia, filia Walerdæ, regis Rutinorum, genuit Kanutum regem Dacorum, virum religiosum. Genuit etiam sororem ejus Ingeburgem, quæ nupsit Philippo regi Francorum. Nec movere debet, quod dictum est de filia Walerdæ, quam duxit Waldemarus. Habentur enim in Russia reges plerimi. Kanutus

200, cum auctore nostro collatis, verosimilis, ut credo, sic textitur genealogia:

(47) Hinc Saxo testis coævus, p. 266, affirmat, Sophiam patre Ruteno procreatam pronuntians. Nomen etiam ejus Valadar occurrit ap. Snorr. Sturl., t. II, p. 179, et auctorem *Hist. Knytlng.*, p. 218. Qui tamen in eo falluntur, quod Valadarum Polonorum regem appellent. Annales Russorum veteres in *Cammlung Russ. Geschichte*, tom. I, p. 398, inter Russiæ principes nominant quidem Wolodarum, fratrem Wasilki, qui an 1122 a Polonis captivus abductus fuit. An vero idem fuerit, qui postea uxorem duxit Richizam Poloniam, Magni viduam, et ex ea pater Sophiæ reginæ factus est, aliis indagandum relinquo.

(53) Nomen matris Sophiæ Richizam conservarunt non modo Islandi nostri Snorro Sturlæus, t. II, p. 179, et auctor *Knytlunga Sagæ*, p. 182, 206, verum etiam Albericus, t. II, p. 200. Duglossus et ex eo Cromerus et Messenus Suentoslavam eam haud adeo recte nominant, nisi probare velis, illam in patria Polonia bipominem fuisse. Quod autem Richiza dicta fuerit, etiam inde liquet, quod ab ea alteri filiarum Sophiæ et Waldemari I nomen Richizæ inditum sit. Nec illud nomen ante in Polonia incognitum erat, in Richeza Poloniæ regina, Mizechonis II uxore, vid. Mabill. *Act. SS. Bened.*, t. IX, p. 676, 682. Fuit Richiza, mater Sophiæ nostræ, filia Boleslai III Poloniæ ducis, quem Saxo

TEXTUS CODICIS HAFNIENSIS.

De beato martyre Kanuto rege Danorum sanctissimo.
 Iste KANUTUS rex Danorum et martyr innocens, a nocentibus pro justitia occisus, in ecclesia Othe- niensi requiescit. Qui quanti sit meriti apud Domi- num, miracula crebra usque hodie testantur. Hic, dum vixit, filiam Roberti comitis Flandriæ, cogno- mento Frisonis, nomine Adelam, uxorem habuit; de qua filium, nomine Karolum, postea comitem Flandriæ, genuit. Iste Kanutus postquam per mar- tyrium ad regna cœlestia migravit, uxor ejus cum parvulo filio suo Karolo, ad patrem suum in Flan- driam reversa est.

De Karolo comite Flandriæ, filio Kanuti martyris.

KAROLUS autem comes Flandriæ postea factus, et a proditoribus pro justitia interfectus, sine liberis decessit, et gubernacula Flandriæ Theodorico, consobrino suo, reliquit. Qui Theodoricus, comes Flandriæ, genuit Philippum comitem, et Margare- tam comitissam Haynonensium; de qua orta est Hysabel regina Francorum, quæ ex hac luce de- cessit.

His diligenter inspectis, luce clarius constat, nihil pertinere ad cognationem Flandrensi- um dominam Ingeburgam, Francorum reginam; nec aliquam esse consanguinitatem inter prædictam Hysabel reginam Franciæ et istam dominam. Quia nec illa ex Erici progenie descendit, nec ista a Kanuti posteritate carnis originem sumpsit,

A

TEXTUS EDITIONIS ERNSTII.

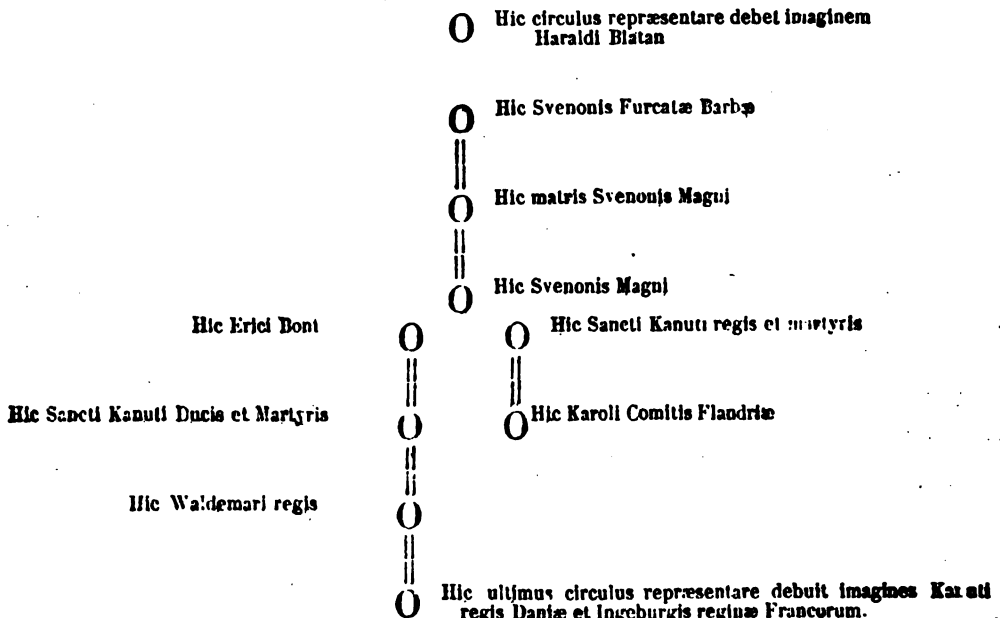
vero frater Erici pater (54) Waldemari, innocens a nocentibus pro justitia occisus, in ecclesia Othe- niensi rex et martyr quiescit. Qui quanti apud Deum sit meritis, testantur crebra miracula, quæ ibidem fiunt. Hic Kanutus duxit Adalam uxorem, filiam Roberti, comitis Flandriæ, cognomento Frisonis, ex qua genuit Carolam, postea Flandriæ comitem; quia, interfecto Kanuto, Adala, cum Carolo adhuc parvulo, ad patrem suum est reversa. Carolus postea comes Flandriæ factus, a proditoribus pro justitia inter- sectus sine liberis decessit. Cui consobrinius suus Theodoricus de Alsatia successit. Hic genuit Philip- pum postea comitem Flandriæ, et Margaretam co- mitissam Hannoniæ, de qua orta est Ysabel, quæ nupsit Philippo, regi Franciæ, Fratres vero Ysabel, Balduinus, et Henricus imperatores fuerunt Con- stantinopolitani.

CAP. IX. An. Ch. MCLXXX.

Kanutus, iste filius Waldemari, vir devotus, soro- rem suam Philippo, regi Franciæ, dedit uxorem. Quam, quia quorundam perversorum consilio repu- diavit, et aliam de Alemannia superduxit, totum regnum Francorum aliquandiu interdicto subjacuit.

(Hactenus textus editionis Ernstii.)

Adduntur in membrana circuli connexi, qui generationes representare debent: sed male conæren- tes, nec ad Genealogiæ tenorem satis formati, unde et eas exscribere omisi (55). In circulis istis raris operis capita humana quædam pingi cœpta sunt, et in ultimo circulo binarum facierum levia vestigia apparent. Circuli vero isti, ad mentem scriptoris ita se habere debent, ut in hoc schemate exhibentur,

Ad latus ultimi circuli membrana habet hæc sequentia, quæ in hoc meo apographo commodum locum invenire non poterant:

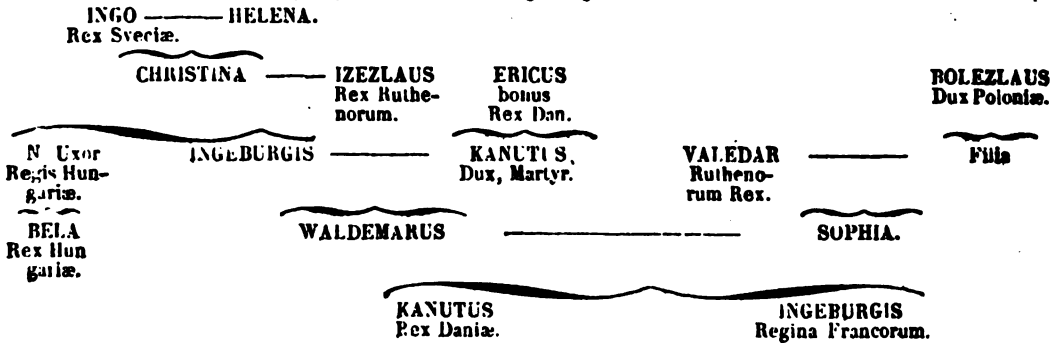
Gramm., p. 235. Bogislavum Polonorum præsidem, auctor vero *Historiæ Nynling.*, p. 182, 206. Buri- slavum Viuda Konung [Slavorum regem] inus recte appellant. Ter nupta fuit Richiza Polona, 1° Magno, Nicolai regis Daniæ filio, Gothorum regi, anno 1134 cæso, cui Canutum V peperit, 2° Val- dæro Russorum principi, cui circa vel post 1140 Sophiam reginam, uxorem Waldemari I peperit, 3° Sverkeri regi Sueciæ, an. 1151 occiso, cui Bo- gislavum, in cæastro Waldemari II, utpote Sophiæ

D fratrem memoratum, peperit. Quod Sophia regina in tabula Ringstadiensis et alibi Sverkeri filia dica- tur, id de privigna omnino intelligendum. De Ri- chiza lege, quæ prolixè commentatur Grammius *Not. ad Meurs.*, p. 237, 239, 273, 282. Conf. Ec- cardii *Geneal. Princ. Saxon.*, p. 654, 659.

(54) Pater Waldemari, hæc male interpolata sunt, neque in exemplo Hafniensi exstant. Kanutum

(55) Verba sunt Arnæ Magnæ.

Illi duo subitus una sedentes, Kanutus est rex Danorum pius, potens et gloriosus, et soror ejus venerabilis et devota Francorum regina, nobilis domina Ingeburgis.

enim rex minime erat Waldemari pater, sed hujus patris patruus. Quod si observasset Ernestus, adnotationibus suis in hunc locum parcere potuisset

REVELATIO RELIQUIARUM SANCTÆ GENOVÆ.

(Opusculum hoc, quod anonymum ex codice Bruxellensi edidit Bollandus in *Actis Sanctorum* (Jan. t. I, die 3, p. 152); in codice ms. quod in bibliotheca regia Paris. asservatur, sic inscribitur: *S. Guillelmi abbatis tractatus de revelatione capitis sanctæ Genovæ*. — Vide *Hist. litt. de la France*, par des religieux Bénédict., t. XVI, Paris, 1824, in-4°, p. 454.)

1. Anno ab Incarnatione Domini nostri Jesu Christi 1161, regnante piissimo rege Ludovico, regis illustris Francorum Ludovici filio, regale per universam processit edictum, ut apud urbem Parisiensem omnes Ecclesiarum prælati cum proceribus universis, de regni commoditate celebrarent concilium. Die præfixa ad urbem omnes qui vocati fuerant convenerunt, et de honesta regni utilitate secretius tractare cœperunt; et quoniam maligni semper in pejus malignandi studio provocantur, ad damnationis suæ cumulum quidam prorumpentes in medium, religionis et honestatis hostes, ut gladium acutum in sanctos Dei linguam suam armaverunt. Quid ultra? Falsa delatio regales contigit aures, quod videlicet beatissimæ virginis Genovæ caput in ecclesia nostra non esset. Hujus rei rumoribus animus regis aspersus valde confunditur, et obnubilatur aspectus. Consultitur tam clerus quam populus, communicatoque eorum consilio ad ecclesiam nostram sine dilatione venit, et ne quidem aliud caput nocte ipsa in capsâ, qua venerabile corpus virginum quiescebat, a fratribus poneretur, regio character capsâ eadem communitur. Crastina die hora prima inchoante ex regis mandato mittuntur ad ecclesiam nostram venerabiles nostri domini, scilicet Senonensis et Antissiodorensis antistites, venit et Aurelianensis, Manasses dictus, oblivione potius quam memoria dignus, veritatis inimicus, religionis et honestatis promptissimus persecutor, et cum eo populi copiosa multitudo. Tandem de

A resecanda capsâ inter eos sermo conseritur, et supradictus astutissimus scelerum commutator, ut iniquitatem corde conceptam palliaret virtutis imagine, lacrymis profusioribus inundatus, antiphonam de sanctissima virgine primus incœpit cantare. Nec mora: de loco sancto suo domina nostra deponitur, et amoto regis dignitatis character capsâ reseratur, et sanctissimæ virginis corpus linteaminibus amotis in oculis nostris exponitur. Integrum ergo corpus virgineum oculis diligentius perlustrantes in laude Dei cum inedicibili exultatione prorupimus, Te Deum laudamus decantantes. Profunduntur uberius lacrymæ populi, prius exitum nostrum expectantis, sed jam exsultantibus nobis gratulantis.

B 2. Et quoniam *non est pax impiis, dicit Dominus* (Isa. XLVIII, 22), unde justus exultat et laudat, peccator confunditur et blasphematur. Scriptum quippe est: *Peccator cum venerit in profundum malorum contemnit* (Prov. XVIII, 3). Toto igitur malignitatis suæ spiritu delibacchatus Aurelianensis pontifex mentitur caput venerandæ virginis esse sublatum, et in dolo nescio cujus vetulæ miserabilis aliud caput esse suppositum. Nec dissimulare valens iniquitatem quam corde conceperat, totus conversus ad fraudem, venit ad regem prædictis præsulibus relictis, ore contumaci garricens, eundem quem superius cœpit replicare sermonem, et prædictos pontifices, qui caput prædictæ virginis non invenissent, recessisse mentitur iratos. Verumtamen quod